

STANOWISKO
KRAJOWEGO ZARZĄDU POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW
z dnia 25 kwietnia 2018 r.

w sprawie korzystania przez członków organów PZD z kart płatniczych

W ostatnich latach, coraz bardziej rozwija się rynek kart płatniczych. Klientom banków proponowane są różne formy płatności bezgotówkowej czy to za pośrednictwem kart bankomatowych, kredytowych, obciążeniowych czy też przedpłaconych, zwanych też elektroniczną portmonetką.

Karty płatnicze oferowane są zazwyczaj przy zakładaniu lub zmianie konta w banku. Te propozycje składane są również członkom organów PZD otwierających lub zmieniających rachunek bankowy. Powstaje wówczas wątpliwość, czy członkowie organów PZD tj. zarządów ROD, okręgowych zarządów PZD oraz krajowego zarządu PZD mają prawo podpisywać umowy o kartę płatniczą do rachunku i korzystać z takich kart w ramach działalności danej jednostki.

Przed zajęciem stanowiska w tej sprawie, Krajowy Zarząd PZD pragnie zwrócić uwagę na przepisy obowiązujące w PZD, w zakresie zasad zbierania i wydatkowania środków finansowych, stanowiących majątek PZD. Głównym źródłem majątku PZD niewątpliwie są opłaty ogrodowe w części przypadającej na zarządzanie ROD (§ 151 ust. 2 statutu PZD w zw. z art. 33 ust. 2 pkt 5 ustawy o ROD). Do uiszczania ich, zobowiązani są wszyscy działkowcy (art. 33 ust. 1 ustawy o ROD). Prawo pobierania opłat ogrodowych od działkowców przysługuje zarządowi ROD (§ 72 pkt 20 statutu PZD). Zarząd ROD winien przyjmować te opłaty na konto bankowe (§ 149 ust. 1 statutu PZD). Ewentualnie może je przyjmować do kasy ROD (za pośrednictwem kasjera), ale wyłącznie w uzasadnionych przypadkach (§ 149 ust. 2 statutu PZD) np. w przypadku osób, które z obiektywnych przyczyn nie mogą dokonać przelewu opłaty ogrodowej na rachunek bankowy ROD czy też dokonać wpłaty w banku. Ten przepis powinien być jednak stosowany wyjątkowo.

Następnie, wpłacone opłaty ogrodowe ulegają podziałowi pomiędzy wszystkie jednostki organizacyjne PZD i tworzą odpowiednio majątek ROD, jednostki terenowej i krajowej. Szczegółowe zasady dysponowania tymi środkami i odpowiedzialność z tego tytułu reguluje statut PZD. W ramach tych przepisów na szczególną uwagę zasługują zapisy § 73, 111 i 135, które kształtują odpowiedzialność członków poszczególnych organów zarządzających PZD, a w szczególności wprowadzają generalną zasadę, że gospodarowanie i

rozporządzanie środkami finansowymi danej jednostki organizacyjnej PZD może odbywać się wyłącznie przez organ, a nie poszczególnych jego członków. W przypadku zarządu ROD, organ ten może m.in. samodzielnie zaciągać zobowiązania majątkowe w imieniu PZD. Konieczne jest jednak, aby jego działanie tj. składanie oświadczeń woli było zgodne z reprezentacją określoną w statucie PZD, czyli w osobie prezesa (wiceprezesa) łącznie z innym członkiem zarządu ROD.

Krajowy Zarząd PZD stwierdza, że ww. przepisy statutu PZD mają kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia kwestii co do możliwości korzystania przez członków organów PZD z kart płatniczych. Zdaniem Krajowego Zarządu PZD, jeżeli przy rozporządzaniu środkami finansowymi i zaciąganiu zobowiązań konieczne jest działanie dwóch osób – określonych członków danego organu PZD to każda czynność z tym związana powinna odbywać się z udziałem tych dwóch osób. Skoro przy korzystaniu z karty płatniczej nie jest wymagana obecność dwóch osób, to w takiej sytuacji nie można uznać, że została zapewniona odpowiednia reprezentacja organu PZD.

Krajowy Zarząd PZD również zauważa, że korzystanie z kart płatniczych nie jest całkiem bezpieczne. Wiąże się ono z wieloma zagrożeniami, które mogą mieć negatywny wpływ na stan środków finansowych pochodzących od działkowców. Przede wszystkim, chodzi o niebezpieczeństwa związane z transakcjami dokonywanymi za pośrednictwem kart płatniczych. W większości regulaminów banków znajdują się klauzule dotyczące prawidłowego korzystania z kart płatniczych i konsekwencji z tym związanych. Przykładowo, chodzi o zapisy zobowiązujące posiadaczy kart do ich przechowywania w odpowiednich warunkach, trzymania bez dołączonego do nich kodu identyfikacyjnego PIN, nieudostępniania kodu identyfikacyjnego (PIN) osobom trzecim. Banki zastrzegają również swoich regulaminach, że posiadacz karty w przypadku jej zgubienia, utraty winien niezwłocznie zastrzec kartę. Wszystkie te zapisy związane są ukształtowaniem odpowiedzialności za płatności dokonane z użyciem karty przez osoby nieuprawnione. W szczególności ze wskazaniem, że za bezprawną wypłatę środków z rachunku bankowego odpowiedzialność nie będzie ponosił bank, lecz posiadacz karty. Niezależnie od tego, czy jego działanie było umyślne czy też nie.

Reasumując, Krajowy Zarząd PZD uznaje, że karty płatnicze, w tym także kredytowe mimo, że mają swoje zalety mają również wiele wad. Biorąc pod uwagę wyżej wskazane ograniczenia statutowe przy rozporządzaniu środkami

finansowymi i zaciąganiu zobowiązań majątkowych przez organy PZD (odpowiednia reprezentacja) oraz skutki, które może wywołać brak odpowiedniego posługiwania się kartami, Krajowy Zarząd PZD stwierdza, że dokonywanie płatności w Polskim Związku Działkowców może odbywać się za pośrednictwem elektronicznych produktów bankowych (elektronicznych kont bankowych i przelewów on-line), **ale z wyłączeniem możliwości korzystania z kart płatniczych.**

Dla podkreślenia swojego stanowiska, Krajowy Zarząd PZD pragnie również zaznaczyć, że wraz ze wzrostem zainteresowania kartami płatniczymi nastąpił wzrost przestępstw. Wśród nich, tylko przykładowo można wyróżnić kradzież, wykorzystanie karty zgubionej, posługiwanie się kartami doręczonymi (*przechwyconymi przez osobę nieuprawnioną podczas jej przesyłania przez bank do klienta*), nielegalne wykorzystywanie numeru karty (*podawanie danych karty do transakcji bez zgody jej posiadacza*), phishing (*posługiwanie się kartą przez nieuprawnioną osobę, która podaje się za jej posiadacza*) czy też skimming (*skopiowanie danych na karcie celem przygotowania jej duplikatu służącego do obciążania rachunku bankowego posiadacza*) – art. 310 kk.

Zważywszy, że ww. przestępstwa stanowią poważne zagrożenie dla interesów PZD, ROD i praw działkowców, Krajowy Zarząd PZD uznaje swoje stanowisko w tej sprawie za potrzebne, w celu zapewnienia należytej ochrony środków finansowych pochodzących od działkowców przed ryzykiem, w tym związanym z korzystaniem przez organy PZD z kart płatniczych.

Z uwagi, że w wielu ROD opłaty ogrodowe zebrane bezpośrednio od działkowców wpłacane są przez kasjerów do tzw. wpłatomatów, przy użyciu kart płatniczych. Dozwala się na korzystanie z ww. kart w tym celu. Pod warunkiem jednak, że posiadają one zablokowane pozostałe funkcje związane z wypłacaniem środków, co można ustalić na podstawie dokumentów wystawionych przez bank.

**KRAJOWY ZARZĄD
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW**

Warszawa, dnia 25 kwietnia 2018 r.

